

JUSTITSMINISTERIET

Udvalget for Forretningsordenen
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 4. januar 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Natasja Walbom
Sagsnr.: 2021-0032/23-0032
Dok.: 1780091

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 17 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 29. december 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Preben Bang Henriksen (V).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 17 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen:

”Ministeren bedes oversende litteratur og administrativ praksis, der belyser anklagemyndighedens praksis for tiltalerejsning i straffesager med hensyn til sandsynligheden for domfældelse (eksempelvis således, at man ikke rejser tiltale, hvis sandsynligheden for domfældelse er under 80 pct.).”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Det fremgår af retsplejelovens § 96, stk. 1, at det er de offentlige anklageres opgave i forbindelse med politiet at forfølge forbrydelser efter reglerne i denne lov. Anklagemyndigheden skal herved påse, at straffskyldige drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted, jf. bestemmelsens stk. 2.

Reglen i retsplejelovens § 96, stk. 2, er udtryk for objektivitetsprincippet, der er et grundlæggende princip i strafferetsplejen og anses for en væsentlig retssikkerhedsgaranti. Princippet gælder blandt andet, når anklagemyndigheden skal tage stilling til spørgsmålet om tiltale, og betyder, at anklagemyndigheden er forpligtet til at tage enhver omstændighed, der tyder på en mistænks uskyld, i betragtning. Det følger af objektivitetsprincippet, at anklagemyndigheden kun skal rejse tiltale i sager, hvor der er en rimelig formodning om, at der vil ske domfældelse i retten. Der kan i den forbindelse tillige henvises til Eva Smith, Straffeprocess (6. udg., 2007), side 103:

”Anklagemyndighedens vurdering af sagen i sin helhed, herunder sagens alvor og bevisets stilling, er bestemmende for sagens videre forløb. Anklagemyndighedens afgørelse kan gå ud på påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning.”

Kravet til anklagemyndigheden om objektivitet minder om, men er ikke det samme, som det krav, der stilles til dommerne i straffesager. Der kan i den forbindelse henvises til Michael Kistrup m.fl., Straffeprocessen (3. udg., 2018), side 117, hvoraf følgende fremgår:

”Et krav om ensartede vurderinger er ikke muligt, da anklagemyndighedens – og særligt politiets – vurdering af sagen finder sted på et tidligere tidspunkt, hvor tiltaltes synspunkter ikke nødvendigvis

er formuleret i sin endelige form, og hvor bevisførelsen endnu ikke er sket under en retssag”.

Selv om objektivitetskravet for anklagemyndigheden således ikke kan sidestilles med domstolenes, har det alligevel den betydning, at anklagemyndigheden ikke kan rejse tiltale i situationer, hvor man har en forventning om, at der vil ske frifindelse. Opstår denne erkendelse efter, at domsforhandlingen er påbegyndt, skal sagen afgøres ved en frifindende dom, jf. retsplejelovens § 728 og § 883, stk. 2, og anklagemyndigheden bør derfor ændre sin påstand i overensstemmelse hermed. Efter fældende dom kan anklagemyndigheden anke til den tiltaltes fordel, jf. retsplejelovens § 906, stk. 1, og er pligtig hertil, såfremt man skønner den pågældende uskyldig eller for strengt dømt.

Rigsadvokaten kan desuden generelt henvise til rigsadvokat Jan Reckendorff og landsdommer Jens Røns artikel Tiltale, Retsplejen 100 år (1. udg., 2019), side 255-274, hvor det beskrives, hvad der skal til for at rejse tiltale, og hvilke faktorer der i praksis er med til at afgøre, hvilke sager der ender med at blive rejst.”